

Protikorupčné minimum miestnej samosprávy 2010

- prehľad základných odporúčaní pre transparentnú samosprávu

Seminár TIS Protikorupční lídri v samospráve

Lúčky pri Kremnici, Tomáš Jacko - Ivan Rončák, 26. september 2010

Dôležité oblasti

- 1) Nakladanie s verejným majetkom
- 2) Personálna politika
- 3) Politika participácie verejnosti na rozhodovaní miestnej samosprávy
- 4) Politika prístupu k informáciám o fungovaní miestnej samosprávy
- 5) Politika etiky
- 6) Mediálna politika

Dôležité oblasti

- 7) Politika územného plánovania a stavebného úradu
- 8) Rozhodovanie o pridelovaní dotácií/grantov
- 9) Politika transparentnosti v mestských firmách
- 10) Politika verejného obstarávania a politika zabezpečovania služieb
- 11) Pravidlá transparentného rozpočtovania a informovania verejnosti o rozpočte
- 12) Politika pridelovania bytov a miest v sociálnych zariadeniach

Opatrenia

V princípe, také, ktoré znižujú korupciu:

$$K = M + VvR - T$$

M - politické rozhodnutie

VvR = voľnosť v rozhodovaní (Umožňujú pravidlá široký výklad?
Je možné obísť ich?)

T = transparentnosť – zverejňovať všetko, čo je zverejniť možné

(prof. Robert Klitgaard)

1) Nakladanie s verejným majetkom

- Pred predajom / nájmom zverejňovať analýzy využitia majetku s dopadmi na obec, pred vyhlásením majetku za prebytočný o tom uskutočniť verejnú diskusiu.
- Pri predajoch a nájmoch používať súťažné metódy vždy, keď je to efektívne, nielen vtedy, keď to prikazuje zákon.
- Pri predajoch a nájmoch používať elektronické aukcie – vždy, keď je to efektívne.

1) Nakladanie s verejným majetkom

- Súťažné podklady zostavovať tak, aby jediným kritériom pri vyhodnocovaní ponúk bola cena (všetky ostatné kritériá zohľadniť v súťažných podkladoch).
- Informácie o výsledku obchodných verejných súťaží vrátane zápisnice z procesu predaja / nájmu majetku zaslať všetkým uchádzačom a trvalo zverejniť na oficiálnej internetovej stránke.
- Zverejňovať dopadové štúdie na obec v prípade prijatia úveru.
- Do nájomných zmlúv vždy zahrnúť možnosť vypovedania zmluvy zo strany obce.

2) Personálna politika

- Realizovať výberové konania aj na miesta referentov.
- Pri výberových konaniach používať vždy aj písomné testy.
- Upraviť riešenie konfliktu záujmov členov výberovej komisie a trvalo ho zverejniť.
- Výberové konania sprístupniť verejnosti.
- Zaviesť zákaz menovať blízke osoby a zamestnancov iných spoločníkov týchto obchodných spoločností za zástupcov obce do obchodných spoločností s majoritou obce.

2) Personálna politika

- Zverejňovať informácie o konaní výberového konania min. 7 dní vopred na internetovej stránke obce.
- Zaslať uchádzačom a trvalo zverejniť na internetovej stránke obce zápisnice z výberového konania obsahujúce min. charakteristiku obsadzovaného miesta, dátum zverejnenia informácie o voľnom pracovnom mieste, počet a mená uchádzačov, mená, priezviská a titul členstva členov v komisii, sumárne hodnotenie komisie a poradie uchádzačov po hodnotení.

3) Politika participácie verejnosti na rozhodovaní miestnej samosprávy

- Zaviesť pravidlá pre konanie zhromaždenia obyvateľov obce.
- Zaviesť pravidlá umožňujúce občanovi vystúpiť na zasadnutí OcZ k ľubovoľnému bodu.
- Sprístupniť verejnosti rokovania komisií OcZ a rady obce vrátane práva vystúpiť na týchto zasadnutiach.
- Zaviesť pravidlá pre participatívne rozpočtovanie.
- Zverejňovať video záznamy a zvukové záznamy z rokovania OcZ na internetovej stránke obce.

3) Politika participácie verejnosti na rozhodovaní miestnej samosprávy

- Zaviesť pravidlo, že zásadné dokumenty týkajúce sa fungovania obce (najmä zásady hospodárenia s majetkom, zásady rozpočtovania, program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, štatút mesta, rokovacie poriadky orgánov mesta) podliehajú pravidlám prerokovania a schvaľovania rovnako ako všeobecne záväzné nariadenia obce (§ 6 zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).
- Zverejniť kontaktné údaje na starostu a poslancov a zabezpečiť jednoduchú identifikáciu príslušnosti poslanca k volebnému obvodu a častiam obce.
- Zaviesť rýchly a verejný spôsob riešenia podnetov občanov.

4) Politika prístupu k informáciám

- Na internetovej stránke obce zverejňovať výročnú správu obce.
- Na internetovej stránke obce zaviesť elektronickú úradnú tabuľu vrátane archívu.
- Na internetovej stránke obce trvalo zverejňovať pozvánky a zápisnice zo všetkých verejných schôdzí.
- Zabezpečiť informovanosť obyvateľov prostredníctvom tlačoviny distribuovanej do každej domácnosti obsahujúcej výlučne úradné informácie.

5) Politika etiky

- Prijat' Etický kódex volených predstaviteľov obce a Etický kódex zamestnancov obce a obecných organizácií.
- Predkladať rozšírené majetkové priznania starostu a poslancov (napr. v štruktúre projektu *politikaopen* od Aliancie Fair-play) a zverejňovať ich spolu s potvrdením o podanom daňovom priznaní na internetovej stránke obce minimálne počas výkonu verejnej funkcie.
- Zaviesť Etický kódex zamestnancov, ktorý bude obsahovať: deklaráciu majetkových, peňažných alebo iných vlastníckych pomerov; riešenie konfliktu záujmov; úpravu zneužívania svojho postavenia, služobných informácií a dôvery nadriadeného na získanie neoprávnených výhod pre seba alebo svojich blízkych; úpravu využívania verejných prostriedkov na osobný prospech; úpravu prijímania darov, výhod a pod.; úpravu akceptovaného správania a konania po skončení pracovného pomeru; sankcie v prípade porušenia ustanovení kódexu.

5) Politika etiky

- Zaviesť systém monitorovania členstva zamestnancov v radiaciach, kontrolných alebo dozorných orgánoch iných právnických osôb.
- Zaviesť systém monitorovania zamestnancov a ich rodinných príslušníkov z titulu vlastníctva nejakého podielu alebo postavenia spoločníkov v súkromných spoločnostiach.
- Zaviesť systém profesionálneho a nestranného mechanizmu podpory, presadzovania a vyhodnocovania etického správania zamestnancov na úrovni obce (*napríklad vo forme etického kancelára a odvolacieho orgánu k jeho rozhodnutiam*).
- Zaviesť osobitný režim riešenia sťažností spojenými s porušením etického kódexu (*zabezpečené chránené oznamovanie nekalých praktík na pracovisku - whistleblowing*).
- Na internetovej stránke obce trvalo zverejniť všetky dokumenty týkajúce sa personálnej politiky – Pracovný poriadok aj etické kódexy.
- Na internetovej stránke obce trvalo zverejniť zápisnice zo zasadnutí komisie OcZ na ochranu verejného záujmu na internetovej stránke obce.

6) Mediálna politika

- V prípade externého zabezpečenia všetky služby objednať po verejnej obchodnej súťaži resp. alternatívnej súťaži (*napr. elektronickej aukcii*).
- Zabezpečiť nezávislosť subjektov zabezpečujúcich mediálnu politiku obce - existencia orgánu, ktorý monitoruje obsah (tlačeného periodika resp. vysielania TV) a má kompetenciu požadovať jeho zmeny v záujme zabezpečenia obsahovej vyváženosti a zastúpenia rôznych názorov na fungovanie obce a skutočné fungovanie takéhoto orgánu.
- Na internetovej stránke obce trvalo zverejniť všetky zmluvné vzťahy s externými subjektmi zabezpečujúcimi mediálnu politiku obce resp. štatúty obecných médií.

7) Politika územného plánovania a stavebného úradu

- Do tvorby územného plánu zapojiť čo najväčší počet obyvateľov obce.
- Zaviesť zásady všeobecnej zrozumiteľnosti pri územnoplánovacej dokumentácii obce.
- Zaviesť kriteriálnu metodiku posudzovania a zásadu jednotnej aplikačnej praxe (*zásada materiálnej rovnosti*) pri porovnateľných stavebných zámeroch.
- Zaviesť elektronickú podateľňu a elektronický register žiadostí v stavebnom konaní.
- Trvalo zverejniť na internetovej stránke obce zmluvné vzťahy so spoločnosťou mimo OcÚ pôsobiacej v oblasti územného plánovania.

7) Politika územného plánovania a stavebného úradu

- Trvalo zverejniť na internetovej stránke obce územný plán a územnoplánovacie podklady (napr. urbanistické štúdie).
- Informácie o pripravovaných zmenách a doplnkoch územného plánu medializovať aj prostredníctvom obecných médií a v miestnej tlači.
- Na úradnej tabuli a na internetovej stránke obce zverejniť informácie o každej žiadosti o územné rozhodnutie resp. stavebné povolenie doručené obci + archív takýchto žiadostí.
- Využívať inštitút dočasnej úradnej tabule (§ 26 zákona 71/1967 Zb. o správnom konaní) a začiatky všetkých konaní umiestňovať na mieste investície a súčasne ich trvalo zverejniť na internetovej stránke obce.

8) Rozhodovanie o prideľovaní dotácií/grantov

- Riešiť konflikt záujmov žiadateľov o dotáciu/grant a tých, ktorí rozhodujú o prideľovaní dotácií/grantov (*min. čestné prehlásenie*) a zverejniť toto riešenie na internetovej stránke obce.
- Zaviesť elektronickú podateľňu pre žiadosti o grant/dotáciu.
- Sprístupniť verejnosti zasadnutia komisií rozhodujúcich o pridelení dotácie / grantu.
- O pridelení dotácie / grantu rozhodovať súťažne.
- Trvalo na internetovej stránke obce zverejniť VZN o prideľovaní dotácií resp. alternatívny dokument.
- Na internetovej stránke obce zverejňovať aktuálne grantové výzvy vrátane presného postupu rozhodovania o udeľovaní dotácií/grantov a systém ich hodnotenia, časové medzníky, a to v jednoduchom formáte.

8) Rozhodovanie o prideľovaní dotácií/grantov

- Na internetovej stránke obce zverejňovať formuláre/žiadosti o pridelenie jednotlivých typov dotácií/grantov; pravidlá pre prideľovanie dotácií/grantov vo forme kritérií a ich váhy; spôsob kreovania dotačných/grantových komisií; mená členov jednotlivých dotačných/grantových komisií.
- Na internetovej stránke obce trvalo zverejňovať zapisnice zo zasadnutí komisií rozhodujúcich o pridelení dotácie vrátane zoznamu udelených aj neudelených dotácií.
- Na internetovej stránke obce trvalo zverejňovať rozhodnutia o pridelení dotácie/grantu vrátane hodnotiacich tabuliek k jednotlivým projektom.
- Na internetovej stránke obce trvalo zverejňovať správy o realizovaných akciách financovaných z dotácie/grantu a zverejňovať pozvánky na podujatia financované z dotácie/grantu.

9) Politika transparentnosti v mestských firmách

- Pri obstarávaní tovarov, služieb a stavebných prác obchodnou spoločnosťou využívať elektronické aukcie.
- Pri menovaní zástupcov obce do obchodných spoločností s majoritou obce a do rozpočtových a príspevkových organizácií obce zaviesť rovnaké pravidlá ako pri prijímaní zamestnancov obce.
- Na internetovej stránke obce aj spoločnosti trvalo zverejňovať výročné správy, zakladacie (zriaďovacie) listiny, kontrakty s mestom a vedenie (resp. zloženie orgánov).
- Nevytvárať ďalšie obchodné spoločnosti takýchto spoločností.

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SLOVENSKO

10) Politika verejného obstarávania

- Využívať elektronické aukcie ako spôsob realizácie verejného obstarávania. V prípade ich nepoužitia tento fakt zdôvodniť.
- Spracovávať audity ročných plánov verejného obstarávania a ročných správ o stave a výsledkoch verejného obstarávania a zverejniť ich. Plány verejného obstarávania na príslušný rok predložiť spolu s rozpočtom obce.
- Zverejňovať analýzy voľby interného alebo externého zabezpečenia služieb obcou.
- Zaviesť a na internetovej stránke obstarávateľa trvalo zverejniť etický kódex verejného obstarávania platný a záväzný pre všetkých zúčastnených na procese verejného obstarávania vrátane riešenia konfliktu záujmov na strane verejného obstarávateľa.

10) Politika verejného obstarávania

- Viest', aktualizovať a na internetovej stránke obstarávateľa trvalo zverejniť databázu zmlúv s externými dodávateľmi služieb.
- Na internetovej stránke obstarávateľa trvalo zverejniť všetky dostupné informácie o verejnom obstarávaní (interné smernice; oznámenia o verejných obstarávaní; informácie o ustanovení komisií pre hodnotenie ponúk a riešení žiadostí; výsledky obstarávaní).
- Na internetovej stránke obstarávateľa trvalo zverejňovať všetky zmluvy uzatvorené vo verejnom obstarávaní vrátane ich dodatkov.

11) Pravidlá transparentného rozpočtovania

- Návrh rozpočtu zverejniť na internetovej stránke obce spolu so slovným opisom všetkých položiek v rozpočte vrátane krátkeho zdôvodnenia položky – pri príjmoch titul nadobudnutia a pri výdavkoch zdôvodnenie (účel) výdavku.
- Na zmeny schváleného rozpočtu uplatňovať rovnaké pravidlá ako na návrh rozpočtu (*zverejnenie na internete na pripomienkovanie verejnosťou atď.*).
- Na internetovej stránke obce trvalo zverejniť aktuálny rozpočet obce a rozpočty minimálne troch po sebe nasledujúcich ostatných uplynulých rokov.
- Na internetovej stránke obce trvalo zverejniť podporné dokumenty k rozpočtu: dodávateľské faktúry obce v aktuálnom a predchádzajúcom rozpočtovom roku, informácie o zmluvách uzatvorených obcou.

11) Pravidlá transparentného rozpočtovania

- Na internetovej stránke obce trvalo zverejniť Register investičných akcií obce (*obsahuje prehľad plánovaných investičných akcií v obci*) za bežný a tri predchádzajúce uplynulé rozpočtové roky.
- Na internetovej stránke obce trvalo zverejňovať finančné výročné správy obce vrátane informácií o vývoji dlhovej služby obce, a to všetko pri rešpektovaní zásady všeobecnej zrozumiteľnosti.
- Na internetovej stránke obce trvalo zverejňovať finančné výročné správy obce vrátane informácií o vývoji dlhovej služby obce a výške vyplatených miezd a odmien volených predstaviteľov obce, a to všetko pri rešpektovaní zásady všeobecnej zrozumiteľnosti

12) Politika pridelovania bytov a miest v sociálnych zariadeniach

- Umožniť verejnosti prístup na zasadnutia komisií rozhodujúcich o pridelení bytu ako aj o prevode bytov do osobného vlastníctva.
- Zaviesť elektronickú evidenciu žiadostí (o pridelenie bytu, prevod bytov do osobného vlastníctva a o miesto v sociálnom a predškolskom zariadení, ktorého zriaďovateľom je obec) s možnosťou sledovania stavu žiadosti zverejnenej na internetovej stránke správcu / obce.
- Ako dominantný spôsob pridelovania bytov a miest v sociálnych / predškolských zariadeniach zaviesť verejnosti prístupné žrebovanie.

12) Politika pridelovania bytov a miest v sociálnych zariadeniach

- Na internetovej stránke správcu bytov trvalo zverejniť pravidlá pridelovania bytov a pravidlá prevodu bytov do osobného vlastníctva.
- Na internetovej stránke správcu bytov trvalo zverejniť zápisnice z rokovania komisií rozhodujúcich o pridelení bytu a prevode bytu do osobného vlastníctva bytov max. do 7 dní od rozhodnutia.
- Na internetovej stránke správcu bytov zverejniť oznámenia o zasadnutí komisií rozhodujúcich o pridelení bytu a prevodu bytov do osobného vlastníctva min. 7 dní pred jej stretnutím.

12) Politika pridelovania bytov a miest v sociálnych zariadeniach

- Na internetovej stránke správcu bytov trvalo zverejniť priebežne aktualizovanú (minimálne každých 6 mesiacov) základnú štatistiku o bytoch v správe obce (*koľko bytov má mesto, koľko je v prenájme, koľko je voľných a pod.*) a žiadateľoch o byt a miesta v sociálnych a predškolských zariadeniach obce.
- Na internetovej stránke správcu bytov trvalo zverejniť zoznam sociálnych a predškolských zariadení, ktorých zriaďovateľom je obec vrátane informácie o aktuálnom počte klientov, počte voľných miest resp. počte žiadateľov o miesto v zariadení, informácie o možnostiach získania miesta v zariadení, rozpočte zariadenia, informácie o vedúcom/správcovi zariadenia a počte zamestnancov zariadenia.

12) Politika prideľovania bytov a miest v sociálnych zariadeniach

- Na internetovej stránke správcu bytov trvalo zverejniť priebežne aktualizovanú (minimálne každých 6 mesiacov) základnú štatistiku o bytoch v správe obce (*koľko bytov má mesto, koľko je v prenájme, koľko je voľných a pod.*) a žiadateľoch o byt a miesta v sociálnych a predškolských zariadeniach obce.
- Na internetovej stránke správcu bytov trvalo zverejniť zoznam sociálnych a predškolských zariadení, ktorých zriaďovateľom je obec vrátane informácie o aktuálnom počte klientov, počte voľných miest resp. počte žiadateľov o miesto v zariadení, informácie o možnostiach získania miesta v zariadení, rozpočte zariadenia, informácie o vedúcom/správcovi zariadenia a počte zamestnancov zariadenia.

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SLOVENSKO

Záver

1) Nakladanie s verejným majetkom	7) Politika územného plánovania a stavebného úradu
2) Personálna politika	8) Rozhodovanie o prideľovaní dotácií/grantov
3) Politika participácie verejnosti na rozhodovaní miestnej samosprávy	9) Politika transparentnosti v mestských firmách
4) Politika prístupu k informáciám o fungovaní miestnej samosprávy	10) Politika verejného obstarávania a politika zabezpečovania služieb
5) Politika etiky	11) Pravidlá transparentného rozpočtovania a informovania verejnosti o rozpočte
6) Mediálna politika	12) Politika prideľovania bytov a miest v sociálnych zariadeniach